

"שובר (אי-)שוויון"?

מדינת הרווחה הישראלית ואי שוויון במאה ה-21

קול קורא להגשת הצעות לכנס ה-12 של ESPAnet ישראל

06/02/2022, האוניברסיטה העברית בירושלים

בשנים האחרונות אנו עדים לעיסוק מחקרי נרחב, בישראל ובעולם, בתופעת אי השוויון והפערים החברתיים. עיסוק זה מתייחס הן להיבט החברתי-כלכלי והן להיבט הזהותי-הכרתי (recognition) של התופעה. בהיבט החברתי-כלכלי, מחקרים ממדינות רווחה שונות מצביעים על החרפה משמעותית באי השוויון בהכנסות הכלכליות. אי השוויון החברתי-כלכלי בולט במיוחד אם לוקחים בחשבון את הפערים בביטחון ואופק תעסוקתי, בבריאות, בחינוך ובבעלות על נכסים פיננסיים ונדל"ן. יתרה מכך המחקרים מלמדים כי מנגנוני חלוקת המשאבים, בראשם מערכת הביטחון הסוציאלי ומערכת המס, מתקשים לתת מענה לגידול באי השוויון על צורותיו השונות.

לעומת זאת, מחקרים המתמקדים בהיבט הזהותי-הכרתי (recognition), מציגים תמונה מעט יותר אופטימית. כך למשל, נראה כי קבוצות מיעוט וקבוצות אחרות מודרות – אנשים עם מוגבלות, מיעוטים אתניים, נשים, להט"בים ועוד – מצליחות לנסח ולתבוע דרישות לשוויון הזדמנויות ולתיקון עוולות היסטוריות. ממחקרים אלו אף עולה כי לפחות חלק מהתביעות מתחילות לקבל מענה על ידי המדינה.

כנס אספנט ה-12 נבקש לבחון מציאות מורכבת זו בהקשרה המקומי ובהשוואה בינלאומית.

בין השאר נשאל: האם ובאילו תחומים ניתן לזהות החרפה או צמצום באי השוויון בישראל? מהם היחסים בין שני ההיבטים של אי השוויון – החברתי-כלכלי לעומת הזהותי-הכרתי? מה הם הגורמים החברתיים, הפוליטיים, הערכיים והכלכליים המניעים אי שוויון על צורותיו השונות ומה הם אלו המקדמים את צמצומו? מה תפקידה של מדינת הרווחה הישראלית בצמצום אי השוויון או לחלופין בהעצמתו? וכיצד ההחרפה באי השוויון החברתי-כלכלי משתלבת או מתנגשת עם ניסיונות לקדם צדק על בסיס מגדרי, גזעי, אתני, דתיות ומוגבלות?

דגש מיוחד בכנס ניתן למשבר הקורונה ולאופן השפעתו על אי השוויון והפערים החברתיים. בהקשר זה נרצה גם לשאול כיצד השפיע משבר הקורונה על קבוצות שונות באוכלוסייה? ובאיזו מידה משבר הקורונה מהווה צומת דרכים לשינוי פניה של מדינת הרווחה?

הוועדה המדעית מזמינה אתכם ואתכן - חוקרים וחוקרות, קובעים וקובעות מדיניות, אנשי ונשות שטח ממגוון מוסדות, ארגונים ודיסציפלינות, כגון: עבודה סוציאלית, משפטים, כלכלה, מדע המדינה, מדיניות חברתית וציבורית, פסיכולוגיה, גרונטולוגיה, בריאות, לימודי מוגבלות, סיעוד, חינוך, סוציולוגיה, היסטוריה, לימודי מגדר ועוד, להגיש הצעה להרצאות, למושבים, ו/או לפוסטרים המתבססים על עבודות מחקר המתייחסות לסוגיות אלה. במקרים במיוחדים, ניתן גם להגיש זרם (stream) של שלושה מושבים שדנים בנושא מהיבטים שונים.

הצעות לנושאים אפשריים :

- הגדרה ומדידה של אי שוויון ופערים חברתיים בחברה הישראלית
- אי שוויון ופערים חברתיים בראייה היסטורית ובינלאומית
- פערים בנגישות לזכויות חברתיות, אזרחיות ופוליטיות
- מאבקים לשינוי חברתי בהווה ובעבר
- עבודה סוציאלית כמקדמת צדק חברתי
- שיתוף ומעורבות הציבור ומשתמשי השירותים בעיצוב מדיניות לצמצום פערים
- היבטים גלויים וסמויים של אי שוויון ופערים חברתיים
- אפקטיביות של פרקטיקות לצמצום אי שוויון ופערים חברתיים
- שוק העבודה כמצמצם או מרחיב אי שוויון
- השלכות פסיכולוגיות, חברתיות, כלכליות, בריאותיות ותרבותיות של אי שוויון
- עמדות כלפי אי שוויון, פערים חברתיים ומדינת הרווחה
- ההשפעה הדיפרנציאלית של משבר הקורונה על קבוצות שונות בחברה הישראלית
- משבר הקורונה כזרז לצמצום/החרפת אי השוויון
- מדינת הרווחה בעידן פוסט-קורונה

לצד סוגיות אלו כבכל שנה הצעות למחקרים נוספים הקשורים במדיניות חברתית ובמדינת הרווחה יתקבלו בברכה.

הצעות להרצאות ולפוסטרים

הצעות להרצאות ולפוסטרים בנושאי הכנס יוגשו כתקצירים הכוללים:

- נושא ההרצאה בעברית ובאנגלית
- שמות המציגים. ות, תואר אקדמי ושיוך מוסדי, דוא"ל וטלפון
- תקציר בעברית בהיקף עד 400 מילים הכולל: רציונל/רקע כולל הקשר תיאורטי, מטרות, שיטת המחקר, ממצאים או המשגה, תרומה ומסקנות.

הצעות למושבים

- ניתן להציע מושבים נושאים, הכוללים ריכוז של 3-4 הרצאות מחקריות בנושאים קרובים או סימפוזיון הכולל דיון תיאורטי בנושא מסוים. ההצעה למושב תכלול:
- נושא המושב בעברית ובאנגלית
 - שמות מארגני.ות המושב, תואר אקדמי ושיוך מוסדי, דוא"ל וטלפון
 - תיאור כללי של המושב (עד 300 מילים)
 - פירוט ההרצאות המוצעות במושב באמצעות תקציר של כל הרצאה (על-פי ההנחיות לעיל)

הצעות לזרמים

במקרים מיוחדים, ניתן להציע זרם (stream) הכולל שלושה מושבים העוסקים בנושא מהיבטים שונים. טרם הגשת זרם יש להתייעץ עם מארגני הכנס.

את כלל ההצעות יש להגיש באתר המקוון בכתובת הבאה - <https://bit.ly/3lJtKmg>

שיפוט

ההצעות תעבורנה שיפוט בהתאם לקריטריונים הבאים: תרומה תיאורטית, איכות מתודולוגית, בהירות ההצעה ורלוונטיות לנושאי הכנס.

לוחות זמנים

מועד אחרון להגשת התקצירים: 15.10.21

מועד צפוי לקבלת תשובה (דחיה/קבלה): 15.12.21

הרישום לכנס כרוך בתשלום. העלות תעודכן בהמשך.

בכל שאלה ניתן לפנות במייל לרכז הכנס מר עוז איסרוב בכתובת:

espanetil2022@gmail.com

הוועדה המדעית

ד"ר רנא אסעיד (יו"רית) | ד"ר רוני הולר (יו"ר) | ד"ר שלומית אבני וקנין | ד"ר רג'ה אלנאבולסי | ד"ר חנין אליאס | ד"ר נילי ברויאר | פרופ' ג'וני גל | ד"ר דפנה גרוס מנוס | ד"ר ענת הרבסט-דבי | פרופ' עידית וייס-גל | גב' מריאלה יאבו | פרופ' ניסים כהן | ד"ר ליהיא להט | ד"ר הדס מור | ד"ר טליה מיטל שוורץ-טיירי | ד"ר חני נוימן | פרופ' ורדה סוסקולני | ד"ר גיא פלדמן | ד"ר מיכל קורא | פרופ' ניצה קסיר | ד"ר תהילה רפאלי | ד"ר נעם תרשיש